

Juglans veredelen, een bijzonder specialisme

De familie Van 't Westeinde is al vijf generaties actief in de boomkwekerij

Peter van 't Westeinde

Bij een artikel over de Juglans-familie past een interview met een kwekerij die zich specialiseert in walnoten. Je komt dan al snel uit bij kwekerij Westhof in 's-Heer Abtskerke in Zuid-Beveland. Jaarlijks veredelt kwekerij Westhof met eigen handen tegen de 8000 noten. Maar in de toekomst willen ze doorgroeien naar 15.000 stuks.

Auteur: Hein van Iersel

Kwekerij Westhof veredelt niet alleen walnoten, maar staat mede aan de wieg van een aantal van de belangrijkste cv's van *Juglans regia*. Net na de Tweede Wereldoorlog besluit het IMT (Instituut voor Tuinbouwtechniek) dat een prijsvraag uitgeschreven dient te worden om de beste walnoot te selecteren. In een aantal agrarische vakbladen wordt opgeroepen om exemplaren van walnootvruchten op te sturen. Een groot aantal vruchten wordt uitgezaaid, geselecteerd

en door een keuringscommissie beoordeeld. Twee belangrijke cv's worden hierbij geselecteerd: selectie 5110, die uiteindelijk als 'Buccaneer' verder zal worden gekweekt, en selectie 5109, die als 'Coenen' zijn weg naar de markt zal vinden. Buccaneer slaat hierbij op de vindplaats Neer in Limburg en Coenen is de naam van de boer op wiens erf in Veghel de moederboom stond. Een club van ongeveer zeven kwekers begint met de veredeling van walnoten. Een van die bedrijven is kwekerij Westhof, dan nog geleid door de vader en de opa van de huidige directeuren Peter en Jack van 't Westeinde.

Warm

Op dat moment – begin jaren vijftig - is er geen kennis over het succesvol vermeerderen van walnoten. Wel is duidelijk dat enten niet heel makkelijk is en vooral veel warmte vraagt. In het begin gaat men uit van een kasje met een bodemtemperatuur van 20 graden. Inmiddels heeft vader Piet van 't Westeinde door schade en schande uitgevonden dat een bodemtemperatuur van ongeveer 26 graden het beste resultaat

Kwekerij Westhof in 's-Heer Abtskerke in Zuid-Beveland wordt geleid door twee zonen van de vijfde generatie boomkwekers: Peter en Jack van 't Westeinde. Het bedrijf, dat dit najaar 140 jaar oud is, heeft een areaal van ongeveer 25 hectare, dat wordt ingevuld door een relatief breed sortiment laanbomen. Daarnaast heeft het bedrijf ongeveer vier hectare hardfruit. Beroemd is het bedrijf geworden met een aantal cv's van de *Fraxinus excelsior*: 'Atlas' en 'Westhof Glorie'. Het bedrijf zou ook mede aan de wieg hebben gestaan van beroemde selecties als *Ulmus hollandica* 'Vegeta', *Populus canadensis* 'Serotina de Selys' en *Populus nigra* 'Vereecken'.

Piet van 't Westeinde

In een showkast worden de belangrijkste noten getoond.

Ent, ongeveer 2 maanden oud.

geeft. Vader Piet – inmiddels bijna 75 jaar - is met die kennis de belangrijkste veredelaar van het bedrijf. Hij noemt zichzelf geen snelle werker, maar zorgt met de incidentele hulp van een gepensioneerde oud-medewerker voor bijna de complete productie. Op hulp van zijn zonen hoeft hij begin februari – als het veredelen begint - niet te rekenen. Die zijn in die periode druk met het rooien en uitleveren van laanbomen in de rest van de kwekerij. Piet van 't Westeinde: "Ik gebruik grote enten, ongeveer een vinger dik en met minimaal twee of drie ogen. Eén oog zou genoeg moeten zijn, maar dit werkt zekerder."

85 procent

Veredelen begint met de aankoop van tweejarige gepende zaailingen. Deze worden al in december op temperatuur gezet en voorgetrokken. Om de zaailingen een goede vochtbuffer te geven, worden ze van een kluitje voorzien. Van februari tot april worden de zaailingen dan van een ent voorzien. Piet van 't Westeinde kan in zijn uppie – met zijn Tina entmes - ongeveer 200 verdelingen per dag opzetten. Door de warmte slaan de verdelingen snel aan en vormen ze in no time een goede cambiumlaag. Om de

warmte zoveel mogelijk bij de planten te houden, wordt over de jonge verdelingen een folie getrokken. Daarbij is het zaak om te zorgen dat het blad het folie niet raakt, omdat dit kan leiden tot schimmels. In de kas van kwekerij Westhof worden de jonge walnoten opgeplant in een aantal bedden die met slangen worden verwarmd tot 26 graden. Er wordt zowel onder bij de wortel warmte toegevoegd als bovenin. Te veel warmte onderin zou kunnen leiden tot verbranding.

In de zomer worden de verdelingen uit de kas gehaald en in de volle grond gezet. Walnoot staat erom bekend heel gevoelig te zijn voor beschadiging aan de wortels. In het tweede jaar vindt er daarom amper groei plaats. Pas in het derde jaar zet de groei weer door. Een oplossing zou zijn om meteen in een pot te enten. Voor Piet van 't Westeinde is dat geen optie. Nu al heeft het bedrijf weinig plaats in de kas om de 7000 verdelde noten te stallen. De meeste noten gaan daarna weg als driejarige spil of zelfs onvertakte spil.

Veel concurrentie is er niet op het gebied

van *Juglans*. Ondanks de bekendheid van de boom wordt deze niet massaal toegepast. De belangrijkste andere kwekerij die zich richt op *Juglans regia*-verdelingen is het bedrijf van Arie Bruin, de Acht Plagen uit Sint Jacobiparochie. Dit bedrijf kweekt voornamelijk op bestelling. Bruin kweekt voornamelijk in P9-potjes die nog hetzelfde jaar afgezet worden.

Nationale collectie

Het sortiment dat jaarlijks veredeld wordt, bestaat uit zeven hoofdsoorten, zoals 'Buccaneer', 'Broadview' en 'Coenen', en een groot aantal minder gangbare soorten zoals de trosnoot 'Hansen' en de megawalnoot 'Axel'. Mede omdat dit waarschijnlijk de grootste collectie is die wordt gekweekt, heeft het kwekerij Westhof naast de verdelingen van walnoten ook de nationale collectie van *Juglans*.